

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün:

“Bağımsız ve Kaliteli Yargı İçin Yüzyılda Bir Rastlanı Fırsat Oluştı”

- *Av. Gün: “Türkiye’nin içine düştüğü orta gelir ve orta demokrasi tuzağından çıkması için hukuku üstün kılmasından başka çaresi yok.”*
- *Av. Gün: Hiçbiri tek başına Anayasayı değiştirecek güce sahip olmayan siyasi irade arasında yasama ve yürütme konusunda yapılan tartışmalar, millî bir uzlaşmayı zorunlu hale getiriyor, bu da etkin ve verimli bir yargıyı sağlamak için ülkemize tarihi bir fırsat penceresi açıyor.*

Eskişehir Barosu ve Kent Konseyi’nin düzenlediği “A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu” konulu konferansta konuşan, Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Avukat Mehmet Gün, tam bağımsız, hesapverir, etkin ve verimli çalışan bir yargı için detaylı bir yol haritası hazırladıklarını, Türkiye’nin içine düştüğü orta gelir ve orta demokrasi tuzağından çıkması için hukukun üstünlüğünü ve yargının güvenirliliğinin yükseltmekten başka çaresinin olmadığını söyledi.

Mehmet Gün, “1980 darbesinden itibaren etkisini göstermeye başlayan yargı ile ilgili kronik ve yapısal sorunlarımız var. Bu sorunların çözümü için kapsamlı bir yargı reformu şart. Daha İyi Yargı Derneği olarak bu amaçla oldukça kapsamlı ve uzun soluklu bir çalışma yaptık ve “A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu” adıyla tüm önerilerin yer aldığı bir kitap hazırladık. Yaptığımız çalışmalar gösterdi ki Türkiye’nin ileri demokrasi ve hukuk devletine dönüşmesi, milli gelirini mevcut 8.500 Dolar seviyesinden 25.000 Dolar seviyesine çıkarabilmesi için kaliteli yargıya ihtiyacı bulunuyor” dedi.

Çözüm önerilerini 5 ana başlıkta açıklayan Mehmet Gün; saptanan bu çözümlerin yargıyı etkin ve verimli çalışır, hesapverir ve tam bağımsız hale getireceğini, yargılama görevini yaparken nitelikli yapıya ve yetkin insan kaynaklarına kavuşturacağını, sulh ve uzlaşmaları teşvik ederek davaların 3 - 4 ayda sonlandırabilmesinin mümkün olabileceğini belirtti. Hiçbiri tek başına anayasayı değiştirecek güce sahip olmayan siyasi irade arasında yasama ve yürütme konusunda yapılan tartışmaların millî bir uzlaşmayı zorunlu kıldığını vurgulayan

Gün, bunun tam bağımsız, etkin ve verimli bir yargıyı sağlamak için tarihi bir fırsat penceresi açtığını ve iyi değerlendirilmesi gerektiğinin de altını çizdi.

Türkiye'nin yalnızca kaliteli yargıyla hukuku üstün kılması ve adalet inancını güçlendirmesi halinde, gelişen dünya ekonomisinden aldığı payı hızla artırabileceğini, kişi başı milli gelirini kısa zamanda 5- 6 katına çıkarabileceğini belirten Gün, **“siyasi iradenin yargı üzerinde etki sahibi olmasının önlenmesi ve tam tersine yargının yürütme gücünü elinde tutanları denetleme işlevinin pekiştirilmesi gerekiyor. Yasamanın, yargı bağımsızlığını kısıtlayan yasa yapması önlenmelidir. Anayasa’da tedbirler almak yetmiyor, yasamanın müdahalesi ihtimalini fiilî olarak önleyecek tedbirler alınmalıdır”** dedi.

Siyasi görüşlerin Mecliste adil ve aldıkları oy oranında temsil edilmesinin, yürütme gücünde çoğulcu, çok sesli ve kapsayıcı bir anlayışın benimsenmesinin, devletin de kuvvetler ayrılığını güvenceye almasının önemine ve gerekliliğine dikkat çeken Mehmet Gün, yargının bağımsızlığını sürdürebilmesi için devlet güçleri arasında hassas bir denge kurulması gerektiğini, Mecliste farklı görüşlerin varlığının ve adil temsil edilmesinin, esasında yargı bağımsızlığının da teminatı olduğunu dile getirerek, yargı bağımsızlığını Anayasada güvence altına almanın ve yargıyı ilgilendiren kanunlarda yüksek oy nisabı getirilmesinin gerekliliklerini dile getirdi.

Avukat Mehmet Gün verdiği **“A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu”** başlıklı konferansında, daha sonra yaptıkları çalışmada ulaştıkları sonuçları şöyle anlattı:

“Yargı, sağlık ve güvenlikten de önce gelen hayati bir kamu hizmeti vermektedir ve bu hizmetin kaliteli olması zaruridir. Yargının görevini layık olduğu şekilde yerine getirebilmesi, hak ettiği tam bağımsızlığı kazanıp koruyabilmesi için kaliteli hizmet vererek toplumun itimadını kazanması, adalete olan inancı güçlendirmesi gerekir. Yargı bağımsızlığı kaliteli yargı hizmetinin en önemli şartıdır. Yargı bağımsızlığının korunması için de öncelikle Anayasa korumasının geliştirilmesi gerekiyor. Yargıya ilişkin yasalar yapılırken yüksek karar nisabı, kanunların yürürlüğe girmesinden önce Anayasa Mahkemesi denetiminden geçirilmesi gibi tedbirlerin alınmalıdır. Yasama sürecinde, meclis çoğunluğuna ve yürütmeye dahil olmayan farklı siyasi partilerin de sürece dahil olmasının sağlanması gibi yöntemler geliştirilebilir. Anayasaya aykırı kanunların

yürürlüğe girmesi, Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının geriye yürümez olması ve hatta iptal kararlarının yürürlüğünün ileriye bırakılabilir olması, Anayasa denetimini anlamsızlaştırmaktadır. Anayasada açık hüküm olmasına rağmen yargı bağımsızlığı yasama yoluyla zedelenebilmektedir. Anayasa koruması zayıf ve yetersizdir. Bu nedenle yürütme ve yasamadan yargıya yönelebilecek tehditleri fiilî olarak önleyen tedbirlerin alınması gerekiyor. Yargı sistemini tasarlarken, hizmet üretimi, etkin ve verimli faaliyet gösterilmesi öncelikli hedefler olmalıdır. Görevini layık olduğu şekilde yerine getirebilmesi ve bağımsızlığını koruyabilmesi için yargı, halka verimli hizmet vermede yeterli kapasiteye sahip ve hesapverir olmalı fakat keyfi olmamalıdır. Geliştirdiğimiz reform önerileri gerçekleştiği takdirde yargı, artık siyasi hesapların hakim olduğu bir kurum değil, toplumun her kesiminin eşit bir şekilde faydalandığı, etkin ve verimli bir kamu hizmeti veren kurum niteliğine kavuşacaktır.”

Daha İyi Yargı Derneği'nin 2017 yılında geliştirdiği ve geniş çevrelerde kabul gören “Adalet Yüksek Kurulu” oluşturulması önerisine de değinen Gün, “A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu” isimli çalışmada toplanan çözümler için de bu kez 9 kişilik bir ekiple 1 yıl boyunca 9 başlık altında yoğun bir çalışma yaptıklarını belirtti. Gün, hazırladıkları reform paketinde yer alan başlıkları şöyle sıraladı:

“Yargı etkin ve verimli çalışmalı, kendisi de hukuka hesapverir olmalı ve tam bağımsız hale getirilmelidir. Görevini yapmada yetkin ve yeterli yapıya ve kadroya kavuşmalı, sulh ve uzlaşmalar teşvik edilerek davalar 3-4 ayda sonlandırılmalıdır. Bunlar için de:

1. Yargı Üst Kurulu hizmet odaklı, tam bağımsız, bağımsızlığını koruyabilir ve görevini yapmaya tam yetkin ve yeterli hale getirilecek.

- HSK Adalet Yüksek Kurumu’na dönüştürülecek yargı hizmetlerine ilişkin olarak Cumhurbaşkanı ve Adalet Bakanlığına verilen görev ve yetkiler bu kuruma aktarılacak.*
- Hiçbir kişi, grup ya da koalisyonun nüfuz kuramayacağı bileşimde ve sayıda üyesi olacak.*
- Yargı’da siyasallaşma önlenecek; yargı kaliteli hizmet vermeye odaklanacak.*
- Daimî hukuk şurası kurulacak, senede iki kere toplanarak tavsiyeler oluşturacak.*

2. *Yargı'daki bütün idari kararlar uzman Adalet Yüksek Mahkemesinde yargı denetimine açılacak; Yargı'nın kendisi hukuka tam hesapverir hale getirilecek.*
 - *Dileyen herkes, harç ve masraf yapmadan yargıdaki atama, tayin, terfi ve sair idari işlem ve kararlara karşı dava açabilecek, yargılamaya katılabilecek.*
 - *Uzman Adalet Yüksek Mahkemesi kurulacak, bu davalara bakacak.*
 - *Basit usulle yargılama yapıp kısa sürede karar verecek.*
3. *Hâkim ve savcılar da kendi bağımsız, demokratik meslek kuruluşlarını kuracaklar.*
 - *Hâkim ve savcı meslek kuruluşları ile baroları Yargısal Meslek Kuruluşu olarak Anayasa'da yargı bölümünde düzenleyip, diğer oda ve borsalardan ayrıştırılacak.*
 - *Yargısal Meslek kuruluşları yönetimleri sadece kendi mensuplarından oluşacak, demokratik yöntemlerle seçilecekler; yönetimin farklı görüşleri temsil etmesi sağlanacak.*
 - *Meslek kuruluşları; yargı bağımsızlığını ve hukukun üstünlüğünü savunma görev ve yetkisine sahip olacak.*
4. *Sulh ve uzlaşmalar artırılabilecek, yetkin hukukçularla kaliteli hizmet verecek; davalar 3-4 ayda sonlandırılacak*
 - *Yeknesak kariyer planı ile yetkin hukukçular yetiştirecek, insan kaynakları etkin kullanılacak*
 - *Mahkemelere hakim ve savcı atamalarını yetkinler arasında açık yarışma esasıyla liyakati öne çıkararak yapılacak, yüksek mahkeme üyelerinin atanma sürecine kamuoyu dahil edilecek.*
 - *Mahkemeleri 26 kalkınma bölgesi bazında optimum olarak dağıtılacak. 7.000'den fazla mahkeme sayısını 3.000 civarına indirilecek.*
 - *Yargıda uzmanlıkları bölge merkezlerinde yoğunlaştırıp, hizmet halkın ayağına götürülecek.*
 - *İleri uyumsuzluk yönetimi getirilecek, sulh ve uzlaşmayı teşvik ederken bu dönemi dosyaların iyi hazırlanması için değerlendirilecek.*
 - *Yargılamalarda iş yükünü hukuk meslekleri arasında adil olarak dağıtacak, dava hazırlığı ve ön tedbirler konusunda avukatlara daha fazla sorumluluk veren,*

keyfilik ve suistimalleri önleyen adli hazırlık mahkemeleri ile güler yüzlü ve saatler içinde hızlıca ve güvenli hizmet verilecek.

5. Bürokrasiye yüksek standartlarda hukuk güvencesi sağlanacak; dokunulmazlar da dahil bütün kamu görevlilerine ve siyasilere karşı kayıtsız ve şartsız hukukun üstünlüğü ve herkesin kanun önünde eşit olması sağlanacak.

- *Düriüst kamu görevlileri üst idari amirlerine ve siyasilere karşı hukuk yoluyla korunacak; sırf amire itaat nedeniyle yolsuzluğa bulaşmalarını, suçta sürüklenmeleri önlenecek.*
- *Üst düzey kamu görevlilerine karşı suçlamaları, idari amirleri değil, cumhuriyet başsavcılığı soruşturacak, dava açılması adalet yüksek mahkemesi iznine tabi olacak.*
- *Diğer kamu görevlilerini en yetkin ağır ceza mahkemeleri ve savcılıkları soruşturacak.*
- *Kamu görevlilerinin suçlarında soruşturma izni ön şartı kaldırılacak.*
- *Kimin suçlu ve şüpheli olduğuna ve yargılanacağına üst idari amirin karar vermesi önlenecek.*
- *Suç işleyen kamu görevlileri mutlaka yargı önüne çıkarılacak.”*

Daha İyi Yargı Derneği Hakkında

Daha İyi Yargı Derneği, Türk yargısının sorunlarını tespit etmek, sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmek, öneriler üzerinde toplumsal mutabakat sağlanması ve çözümlerin hayata geçirilmesi yönünde çalışmak amacıyla kurulmuş olan siyaseten tarafsız bir sivil toplum düşünce kuruluşudur. Dernek bu çerçevede, Türk Yargısının sürekli olarak gelişmesi, çağdaşları ile rekabet edebilmesi ve bu rekabette öne geçebilmesi için, yargı ile ilintili tüm kişi, kurum ve kuruluşlar ile toplumu ortak bir zeminde bir araya getirmeyi, fikirler ve öneriler geliştirerek mutabakat ve uzlaşma sağlamayı, üzerinde uzlaşılan önerileri hayata geçirmek için gerekli çabaları göstermeyi amaçlamaktadır.